

PĂGINI ALESE DIN SCRIITORII ROMÂNI

Publicațiune periodică.

No. 154-155

No. 154-155

BIBLIOTECA
* ACADEMIEI
ROMÂNE

INVIEREA MÂNTUITORULUI

Pagini de: M. Eminescu, G. Coșbuc, George Ranetti,
I. L. Caragiale, Mitropolitul Varlaam, V. Alecsandri,
D. Bolintineanu, Mitropolitul Antim Ivireanu, S. Fl. Ma-
rian, V. Voiculescu, Maria Cunțan, Petre Ispirescu.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

BIBLIOTECĂ CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

SUB ÎNGRIJIREA REDACȚIONALĂ A D-LUI I. SIMIONESCU, Prof. Universitar și Membru al Academiei

Seria A. ȘTIINȚĂ PENTRU TOȚI

- No. 1. *Omul primitiv*, Cum eră, de Profesor I. Simionescu
No 2 *Viața omului primitiv*, de profesor I. Simionescu.
No 3 *Gazurile naturale*, de profesor I. Simionescu.
No 4. *Albinele*, de T. A. Bădărău.
No. 5 *Diabetul, îngrășarea și gălbinarea* de Dr. M. Căhănescu-Carlsbad
No. 6 *Razele vizibile și invizibile*, de C. Gheorghiu.
No. 7 *Viața microbilor*, de Dr. I. Gheorghiu
No. 8. *Furnicile*, de T. A. Bădărău.
No. 9. *Viața plantelor*, Prof. I. Simionescu.
No. 10—11. „*Pasteur*”, de C. Motaș. (Viața și roadele muncii sale)
No. 12. *Soarele și Luna*, de Prof. I. Simionescu.
No. 13. *Telefonia fără fir*, de Prof. T. Lălescu.
No. 14. *Porumbelii mesageri*, de V. Sadoveanu.
No 15 *Planeta Marte*, de I. Pașa
No. 16. *Dela Omer la Einstein*, de Gen. Pănaitelescu.

Seria B. SFATURI PENTRU GOSPODARI

- No. 1. *Îngrijirea păsărilor*. Boalele lor de C. S. Motaș, Prof. Universitar.
No. 2 *Despre tovarășii* de preot C. Dron.
No. 3 *Scarlatina și alte boale molipsitoare* de Dr. I. Gheorghiu.
No 4 *Livada din sâmburi*, de C. Gheorghiu.
No. 5. *În jurul casei*, de M. Lupescu.
No. 6. *Casa*, de Profesor I. Simionescu.
No. 7. *Morcovul și alte legume*, de P. Roziade.
No. 8. *Sifilisul*, de Dr. E. Gheorghiu.
No. 9. *Temeiul îmbunătățirii vitelor*, de D. G. Ghițoiu.
No. 10 *Votul obștesc*, de A. Gorovei.
No. 11. *Creșterea porcilor*, de A. Oescu.
No. 12. *Viermii de mătase*, de A. A. Bădărău.
No. 13. *Oftica*, de Dr. Gheorghiu.
No 14. *Pelagra*, de Dr. Babeș.
No. 15. *Alegerea semințelor*, de Lăcrișanu Profesor

- No. 16. *Îngrijirea păsărilor*, de C. S. Motaș. Prof. Universitar.
No. 17. *Rătăcirii Bolșeviste*, de Maior I. Mihai.
No 18. *O stupină într'un roi*, de N. Nicolaescu.
No. 19. *Cum se întemeiază ovie*, de D. Cădere.
No 20. *Răsadnița și Plantele din răsad* de V. Sadoveanu Profesor.
No. 21. *Lehuzia*, de E. Gheorghiu.
No. 22. *Meșteșugul vopsitului* de A. Gorovei
No. 23. *Cum orbim*, de I. Glăvan.
No. 24. *Conservarea carnei*, de A. Gheorghiu.
No. 25. *Calul*, de Prof. E. Udrișchi.
No. 26. *Doctorul în casă*, de Dr. O. Apostol.
No. 27. *Cum trebuie să ne hrănim*, de E. Severin.
No. 28. *Lămurirea legii dărilor*, de I. Pascu.
No. 29. *Beția*, de Dr. Emil Gheorghiu.
No 30. *Lămurirea Constituției*, de Artur Gorovei.

Seria C. DIN LUMEA LARGĂ

- No. 1. *Ucraina*, de G. Năstase, asistent universitar.
No. 2. *Cehoslovacia*, de Prof. I. Simionescu
No. 3. *Munții apuseni*, de Prof. D. David.
No. 4. *Finlanda*, de Profesor I. Simionescu.
No. 5. *Bucovina*, „ „ „ „
No. 6. *Basarabia*, de G. Năstase.
No. 7. *Dobrogea*, de Dr. C. Brătescu.
No. 8. *Spre polul sud*, de Prof. I. Simionescu.
No. 9. *Olanda*, de Apostol Culea. (Țara și Poporul).
No. 10. *Viața în adâncul mânilor*, de Mătăș
No. 11-12. *Mitropolitul Șaguna*, de Prof. I. Lupaș.
No. 13. *Către Everest*, de I. Simionescu.
No. 14. *Români de peste Nistru*, de V. Harea

Seria D. ȘTIINȚĂ APLICATĂ

- No. 1 *Fabricarea săpunului*, de Ing. A. Schorog
No. 2. *Motoare Diesel*, de Ing. Căsetti.
No. 3. *Despre parțumuri*, (Indus. și artizanală) de Prof. Severin.
No 4-5. *Aerul lichid*, de Ilie Ma'ei.
No 5. *Industria azotului*, de Laurențiu Caion

În fiecare săptămână va apărea un număr ce cuprinde 32 pagini cu figuri și se vinde cu 3 Lei.
Se pot face abonamente pentru 20 numere trimițând 50 lei prin mandat poștal la Societatea „CARTEA ROMÂNESCĂ” — București Bulevardul Academiei 3
De vânzare la toate librăriile și depozitările de gazete din țară

PAGINI ALESE DIN SCRITORII ROMÂNI

RUGĂCIUNE

de M. EMINESCU¹⁾

*Crăiasă alegându-te
Ingenunchiăm, rugându-te,
Înalță-ne, ne mântuie
Din valul ce ne bântuie,
Fii scut de întărire
Și zid de mântuire,
Privirea-ți adoară
Asupra-ne coboară
O, maică preacurată
Și pururea fecioară
Marie.*

*Noi ce din mila sfântului
Facem umbră pământului
Rugămu-ne 'ndurărilor
Luceafărului mărilor,
Ascultă-a noastre plângeri
Regină peste îngeri,
Din neguri te arată
Lumină dulce, clară,
O, maică preacurată
Și pururea fecioară
Marie.*

¹⁾ Operele complete de M. Eminescu se găsesc la «Cartea Românească», Bulev. Academiei 3.

ISUS LA ÎMPĂRATUL

de G. COȘBUC

*Pe-o stradă largă 'n Nazareț
Copiii se jucau grămadă,
Și-ajunseră din joc la sfadă.
O tânără femeie 'ncet
Venia spre ei pe stradă.*

*Văzu că tocmai fiul ei
Plângea și se sbătea, și toată
Spre el sbiera 'nglotita gloată.
Iar ea a 'ntrat să vadă ce-i
Și fiul să și-l scoată*

*Porni cu el apoi pe drum
Și, blândă i-a vorbit cuvinte :
„Sânt răi, îi știu, și fără minte,
Ori tu ești vinovat acum,
Ori toată gloata minte”*

*Abia vorbia de multul plâns
Răspunse rugător certatul :
„M'au dus legat la împăratul,
Și m'a durut că prea m'a strîns
Cu lanțul lui, soldatul.*

*„Dar nu e, mamă, vina mea.
Ei se jucau aici de-a hoții,
Dup'un tâlhar fugeau cu toții,
Să'l ducă la 'mpărat, să-și ia
Pedeapsa 'n rînd cu toții*

„Acesta, mamă, mai ștreqar
 Fuși din joc, pe câmp afară.
 Și toți soldații-atunci strigară;
 Pe cine'om duce acum tâlhar,
 Să-l batem jos, la scară.

„Le trebuia un hoș mișel,
 Și-atunci văzui că unul vine,
 S'opri și arătă spre mine:
 Să-l ducem p'ăsta mititel.
 Și iese jocul bine,

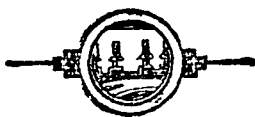
Eu mamă, nu eram în joc
 Priveam așa, ca ș'altă dată,
 Și când mi-au zis; Ei haid la plată!
 Eu n'am vrut să mă mișc din loc
 Că n'am vrut să mă bată.

„Și-atunci cu ghionturi m'au împins
 Să merg cu hoșii la 'mpăratul
 Și m'a legat de mâni soldatul
 Iar eu plângeam de ce m'au prins
 Să-și prindă vinovatul!

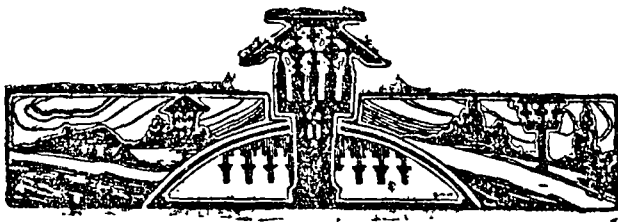
Așa i-a zis. Și-l ascultă
 Maria cu dureri ascunse.
 Dar ea tăcu, și nu răspunse,
 Ci 'n suflet, în adânc ofta
 De-o jale ce-o pătrunse.

Eu cred, că presimția de-atunci
 Că jocul lor o să mai vie:
 Hristos când fiul o să fie,
 Va fi bătut și pus la munci
 Si dus la împărăție.

*Și-acești copii, când vor fi mari,
Lă Hanna-lor au să-l pîrască,
Iar El va sta să-l răstignească
De bună-voe 'ntre tâlhari,
Ca scrisul să 'mplinească !*

Operele complete ale marelui poet *G. Coșbuc* se găsesc la **Librăria
«Cartea Românească», Bulev. Academiei, 3.**

LA PAȘTI

de I. L. CARAGIALE¹⁾

10 ceasuri și jumătate seara, în sâmbăta Paștelui...
„Marele magazin de coloniale, delicate, comestibile et colori și mare depou de vinuri et băuturi indigene et străine”, cu firma „La trei struguri tricolori”, și-a lăsat obloanele și închis gazometrul.

Tânărul Lache, funcționar comercial în acest mare magazin, își pune costumul cel nou și cravata cea nouă, își încalță ghetetele cele nouă cu bizețuri, își ia pălăria cea nouă și pornește.

Douăzeci și patru de ore de absolută libertate...

Să-l urmărim ceas cu ceas și pas cu pas.

11 și jumătate, sâmbătă noaptea.

Clopotul dela Mitropolie...

Un tun...

Lăohe trece podul dela Palatul Justiției în direcția Sud.

Al doilea tun...

Lache a intrat în curte la Doamna Bălașa.

În biserică nu mai e loc.

Lache stă afară... Se închină... Cuprins de o adâncă evlavie, își aduce aminte cu dor de părinții lui dela Otopeni.

Încet-încet, tot vârându-se, reușește să suie treptele dela intrarea templului.

1) I. L. Caragiale: Opere complete, se găsesc la «Cartea Românească».

Aude corul... dar nu poate vedea decât marele policandru, învelit într'o ceață groasă.

Se ridică în vârful picioarelor rezemându-se cu mâinile întâi pe umerii unei cucoane, care'l face obrasnic și măgar, pe urmă pe una dintre coloanele de marmură-imitație.

Stă câteva minute cu capul întins și în vârful picioarelor.

Par'că ar vedea mai bine așa, însă o gheată, a din dreapta, îl supără când stă în vârful picioarelor.

Lache rabdă cât rabdă, apoi se hotărăște să se mai lase și pe călcâe.

Lumânările se aprind.

Lache scoate din buzunar o portocală, îi trage coada și ia, dela cucoana care l-a făcut măgar și obraznic, lumină.

12 și un sfert.

Lache sue la Mitropolie cu portocala aprinsă.

Suind gândește... La ce? La un lucru foarte ciudat: de ce totdeauna gheata din dreapta supără mai tare decât cea din stânga? Și apoi: de ce la suiş, supără gheata din dreapta mai tare decât pe drum drept?

1 și trei sferturi.

Lache coboară dealul Mitropoliei, ținând strâns portocala aprinsă...

Ciudat lucru la coborâș, gheata din dreapta par'că supără și mai mult ca la suiş...

Cu cât îl strânge gheata, cu atât Lache strânge portocala... O strânge până o sparge.

Suflă, o stinge și o pune în buzunar.

5 și jumătate dimineața...

Lache umblă pe stradă fără să știe exact unde vrea să meargă, fără să fi hotărât cum să înceapă petrecerea de Paști.

Ciudat lucru însă!

Și pe loc drept, gheata din dreapta supără tot așa de tare ca și la suiș ori coborâș.

7 ceăsuri dimineața...

Lache se întâlnește cu un amic, alt funcționar comercial, tot comestibile et colori.

— Christos a 'nviat !

— Adevărat a'nviat !

Ori cât să zici, teribilă potriveală !

Ghete la fel !

Da, dar pe amicul, nu'l supără gheata a din dreapta, îl supără a din stânga.

A ! carevasăzică, atunci ce e de făcut ? *

E lucru simplu. Lache ia la braț în stânga pe amicul său, care primește bucuros, și așa pornesc înainte rezemându-se unul de altul în partea piciorului la care nu-i supără gheata.

8 ceasuri dimineața.

Sunt pe bulevard...

Lache are o idee ; să șază pe o bancă

Amicul aprobă ideea lui Lache...

Șed, și unul întinde piciorul din dreapta, adică Lache, iar celalt întinde piciorul din stânga, amicul, care va-săzică...

Și șed așa foarte melancolici, privind cum trec fel-de-fel de trecători și de trecătoare, unii mai încet, alții mai iute, ba unii chiar aleargă, par'că ar fi cu picioarele goale.

9 ceasuri.

Lache zice :

— Ai să mai umblăm... mai rău e când șezi !

Și amicul zise :

— Și mie mi se pare...

Se ridică și, mușcându-și fiecare buza de jos, iar se iau la braț.

Spre Cişmegiu...

Coborând, văd cadre atârinate pe grilagiul grădinii...

Amândoi, amatori de bele-arte, au de odată acelaş gând : să stea puţin să se uite la cadre.

Se opresc, rezemându-se bine unul de altul ridicând picioarele de afară : Lache pe cel din dreapta, cum ţine pe amic de braţ în stânga ; iar amicul, pe celălalt.

Dar o galerie de pictură este cea mai obositoare distracţie intelectuală.

După câteva momente de admiraţiune, Lache zice :

— Ai să umblăm... e rău când stai !

Şi amicul zice :

— Şi mie mi se pare.

Atunci pornesc ca doi fraţi din Siam şi încet-încet trec la maidanul Duca.

10 ceasuri.

Lache şi amicul se dau în leagăn, fiecare întinzând piciorul din partea unde s'au ţinut la braţ...

Par'că vântul face bine, la început...

Dar peste câteva momente, cei doi amici se satură de leagăn şi pornesc după metoda lor.

1 şi jumătate după amiazi.

Lache s'a desfăcut pentru un moment de braţul amicului, care stă rezemat de un perete al vestibulului Teatrului Naţional.

Lache cumpără, dela casă două staluri III la „Sinezana şi Pepelea”.

E îmbulzeală la casă.

Un glas sfâşietor :

— Nu mai mă călca şi d-ta, domnule !

4 şi jumătate după amiazi.

S'a isprăvit spectacolul...

Lache coboară, cu amicul său la braţ, cele trei trepte ale vestibulului.

Se opresc în faţa băncii, pe trotuar.

O inspirație trece prin mintea lui Lache :

— Hai să ședem !

Șed, și Lache zice :

— Eu o scot.

— Și eu o scot, zice amicul.

Atunci fiecare își scoate gheata dela piciorul din partea unde nu se ținuseră de braț, adică Lache pe a din dreapta, și amicul pe a din stânga.

O sfântă libertate !

Am putea ca să zicem că nu e ceva mai sfânt pe lume ! și putem pentru ca să afirmăm că n'au fost vreo dată două picioare mai fericite decât acum piciorul drept al lui Lache și piciorul stâng al amicului său.

Din fericire, ele nu mai știu ce să facă cu degetele lor, — par'că ar cânta la clavier.

Și teribilă potriveală, domnule ! amândouă poartă ciorapi crem și cam largi, care vin de fac cute și, fi rește, dacă face cute ciorapul, e mai rău când e gheata strâmtă.

Foarte frumos pe piața Teatrului stai mă'nțelegi la umbră și te uiți... și vorbești și râzi, și se mai sbicesc și ghetetele de lacrimile picioarelor...

5 ceasuri după amiazi.

Lache zice :

— Hai să mergem !

Amicul zice :

— Hai !

Și amândoi își potrivesc ciorapul crem trăgându-l bine și făcând o cută sistematică subț calcăiu... Apoi, fiecare își ia gheata și vâă piciorul în ea...

Vârful merge... calcăiul nu vrea, scârțâie, și picioarele, cari au gustat odată libertatea și lumina, încep să palpitate și să svâcnească nebunește la ideea că o nouă eră de sclavie și de'ntunerice trebuie să înceapă : o adevărată revoltă, care nu ar putea fi năbușită decât cu praf de federvais ; dar praful lipsește, și revolta triumfă.

Lache zice :

— Nu merge !

— Nu merge ! zice și amicul.

Și amândoi lasă ghetetele jos, fiecare în partea lui și amândouă picioarele încep iar să joace din degete ca niște mâini de harfonistă.

8 ceasuri după amiază.

Lache și amicul beau bere la Gambrinus, unde e lume destulă.

Amândoi sunt cu piciorul respectiv liber și cu câte o gheată alături.

Plăteșc și vor să plece.

Se apleacă să-și ia fiecare gheata.

Caută în zadar : ghetetele lipsesc amândouă.

Un mare hohot de râs pornește dintr'un colț al berăriei. Toată lumea se uită într'acolo.

Ce e?... Un câine englezesc al unui ofițer, câine dresat la circ să servească pe stăpân ca fecior în casă, face sluj ținând două ghete în gură.

9 ore seara.

Lache și amicul stau în trăsură picior peste picior, cel de deasupra numai în ciorap crem.

Lache zice :

— Hai să le schimbăm ! să vedem.

— Haide... Oprește birjar.

Genială inspirație a avut Lache !

Ghetetele schimbate merg minunat. Dau drumul birjarului și se întorc întărât cu trănvaiul la Mitică Georgescu.

Dar, vai ! fatalitate, ca să zicem așa !

La Mitică amândoi sunt forțați să scoată iar câte una, însă acumă yice-versa : Lache pe a din stânga și amicul pe a din dreapta... și cu mai multă precauțiune decât la Gambrinus — fiecare și-o ține pe masă...

OUĂ ROȘII

de MARIA CUNȚAN

*Pământul se cutremurase,
S'a 'ntunecat în miezul zilei,
Iar sus pe Golgota murise
Isus împărțitorul milei.
Apostoli și mironosițe
Erau cutremurași de-un dor
De-a mântui sfintele moaște
Și-a le 'ngropă în legea lor.*

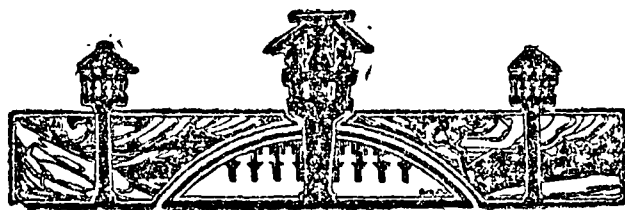
*Pilat nu le-a 'mplinit rugarea.
Cesarul poate se temeă
Că luat de dâșii trupul rece
Cum prorocise — va 'nviă.
Maria Magdalena însă,
Cea credincioasă lui Isus,
A înroșit un coș de ouă
Și cinste lui Pilat le-a dus.*

*Pilat uimit de-așa minune
Uitându-și gândurile grele
I-a zis Mariei-Magdalene
Să ceară ceva pentru ele.
S'a înroșit mironosița
Și-a îndrăznit să-l roage 'ncet :
„Dă-mi mie trupul de pe cruce
A lui Isus din Nazaret”...*

*Pilat s' a turburat o clipă,
S' a hotărît apoi să-l deie.
A luat din mâna ei ploconul...
Ce, să se teamă de-o femeie?
Mironosița 'nvingătoare
Cu doi apostoli mai străini
Culcară 'ntr'un mormânt de piatră
Pe cel încununat cu spini.*

*Ș' a străjuit apoi mormântul
Și piatra se pecetlui,
Dar cel ce-a întrupat cuvântul
A înviat a treia-zi.*

FLORIILE

de V. ALECSANDRI

*Iată zile 'ncălzitoare
După aspre vijelii !
Vin Floriile cu soare
Și soarele cu Florii.*

*Primăvara 'ncântătoare
Scoate iarba pe câmpii.
Vin Floriile cu soare
Și soarele cu Florii.*

*Lumea-i toată 'n sărbătoare,
Ceru-i plin de ciocârlii.
Vin Floriile cu soare
Și soarele cu Florii.*

*Păcat, zău, de cine moare,
Și ferice de cei vii !
Vin Floriile cu soare
Și soarele cu Florii.*

*Copiliță nu vrei oare,
Nu vrei cu mine să vii,
Când Floriile's cu soare
Și soarele cu Florii ?*

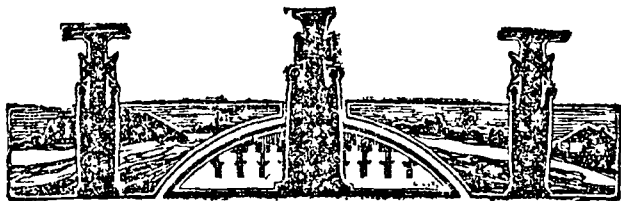
*Să culegem la răcoare
Viorele albastrii?
Hai ! Floriile's cu soare
Și soarele cu Florii.*

*Eu ți-oi dà de orice floare
Mii de sărutări și mii.
Hai ! Floriile's cu soare
Și soarele cu Florii.*

*Iar tu dulce zâmbitoare,
Te-i face că te mânii...
Hai ! Floriile's cu soare
Și soarele cu Florii.*

V. Alecsandri, Opere complete, se găsesc la «Cartea Românească», Bul. Academiei No. 3.

TRIBUNALUL SATULUI

—Obiceiuri de Paști—

de G. COȘBUC

Pe dealul care mărginește satul despre Răsărit începù să ardă focul mare, tot mai mare. Se părea, prin întunerecul nopței, că este un stog de fân ce arde.

De cu ziuă veniseră flăcăii în deal, urmați de o droaie de copii, fiecare ducând câte o sarcină de paie, câte o despicătură două de lemn de fag. De prin păduri 'și-au adunat un morman de uscături și de frunze, din care acum tot luaș cu brațele și hrăneau neconținut focul de pe culmea dealului.

De jos, din sat, se vedeau în zarea focului, furnicând ca niște stafii ale nopței tinerii ce erau în deal. Ne-am așezat, eu și preotul satului pe două scaune, în dosul casei din grădină, ca să auzim mai bine 'strigătul celor din deal. Eu nu cunoșteam obiceiul acesta, al „strigării peste sat” și-mi părea acum bine că am ocaziunea să-l cunosc.

Era Miercuri seara, spre Joia-Mare, în săptămâna patimilor. Timpul cald și frumos.

— E o judecată aspră strigarea peste sat, îmi zise preotul. Dar ajută ! Nu-i în stare nici o lege, nici o frică de pedeapsă, nici o autoritate, să moralizeze așa de mult satul, ca strigarea aceasta.

De-acolo din deal strigă unul — om priceput la asta—

numele unui flăcău, al unei fete, al unei neveste, și apoi începe să înșire toate păcatele celui numit.

Mai mare rușinea.

— Și ce păcate anume, îi le înșiră? Și de unde le stie el pe toate așa cu deamănuntul?

— Ce lucru mare să cunoști cu deamănuntul toate bunătățile și toate relele din sat! Suntem o mână de oameni, și ne cunoaștem unul pe altul. Ion cel ce strigă nu e lăsat numai cu propriile-i cunoștințe, vin oamenii și-i dau informațiuni despre lucruri pe care el n'are de unde să le știe. Vin înșiși părinții, și-l informează despre obiceiurile rele ale fiilor lor cari n'ascultă de dojană părintească. Strigarea peste sat e o binefacere pentru părinți. O sută de bătaii să dea un tată copilului său, și de-o sută de ori să sară mama în cozile fetei, nu fac atâta cât o strigare peste sat. Fata care a rămas ne-strigată se mândrește anul întreg și e privită ca fruntea fetelor. Vai de rușinea însă a aceleia, care a fost strigată de două ori într'același an.

— Toate bune, am zis eu, dar eu am o bănuială, care-ți răstoarnă toată lauda ce-o aduci acestor strigări.

— Ce bănuială?

— Că se face nedreptate și abus. Informațiile pot să fie neadevărate, pot să vie dela oameni pismătăreți, de la dușmani. Ce te faci atunci? Năpăstuești oamenii nevinovați, face de râsul satului pe tinerii cari nu merita batjocură. Și apoi la urmă, însuși omul cel în-sărcinat cu strigarea poate să fie dușmănos cuiva. Dar, presupunând că e de absolută bună credință, nu poate fi tras pe sfoară, de cei răutăcioși și de cei șugubeți?

— S'a întâmplat și se mai întâmplă, să strige lucruri neadevărate. Dar cel ce strigă e fruntaș al satului, om nebănuir de nimeni, și face slujba aceasta de vreo zece ani, că e bun de gură și ține bine aminte. Când fără vrere, face vreo nedreptate, a doua zi ori de altădată caută pe cel nepăstuit și se împacă cu el.

De e flăcău, îl ia cu buna și-l cinstește cu ceva vin. Dacă e fată ori nevestă, își retrace spusele, în fața

bisericeii, înaintea tuturor sătenilor. Asta însă se întâmplă poate la trei ani odată. Și nu poate nedreptăți și abusa de-o parte că nu vrea, de alta că nu-l lasă satul. E sub control. Ne adunăm la Primărie, noi vr'o douăzeci de bătrâni ai satului și mă duc și eu, și acolo hotărâm ce are să se strige peste sat. Cel ce strigă ne spune pe rând ce știe și ce informațiuni are despre cutare fată, cutare nevastă, cutare flăcău. Noi ascultăm și hotărâm și judecăm ce are să se strige, asta da, și asta nu, asta e prea aspră, asta e prea întiră, și așa mai departe. Numai ce iese din sfatul nostru e bun a fi strigat.

S'au întâmplat cazuri, dar mai de mult, că o fată s'a aruncat în fântână în urma celor ce i s'au strigat peste sat, iar o nevastă s'a otrăvit pentru o nedreaptă și mare vină ce i s'a strigat bărbatului ei.

Dar astea au fost de mult.

În vremea aceasta au început să cânte cu buciumele în deal.

— Acum încep, zise preotul. Tot satul e acum prin grădini. Toți ascultă. Copiii prin pomi, bărbatii și nevestele pe garduri, moșnegii pe prispe, fetele tupilate prin funduri de grădină. Nu e nimeni prin case, până și ovreii cu ai lui iese din cârciumă și ascultă.

„Aure, maure, ho, ho !“

Acesta fu strigătul care ieșit din vr'o câteva zeci de guri, străbătut pe deasupra satului, de sus din deal și trecu puternic umplând de fiori tăcerea nopții și sufletele atâtor oameni din sat. Și de odată cu strigătul acesta începu un joc de artificii pe deal : unii aruncau cocoloașe de paie aprinse, alții purtau prăjini învelite cu paie ce ardeau vâlvâind, alții lăsau s'alerge pe râpi roți de car pe lângă care legaseră cârpe și frunze uscate și paie și apoi le deteră foc.

— Ce-i maure, ce te-a prins ?

Așa răspunseră alte glasuri, întrebând. Atunci „maurele” singur — marele preot al acestei datine — a strigat cu un glas puternic răsunător. și foarte limpede :

— Mă doare capul.

— Și de ce te doare, mă?

— De cojocelul lui Ion al Tudorei că l'a pierdut în târg și l'a găsit Avrum de lângă pod. Cine nu'l crede tot ca el să pață.

Preotul a răs cu atâta poftă în cât am început și eu să râd, ca mirele surd. Și nu știu, eră adevăr, ori părere, de prin grădinele de prin-prejur s'a ridicat un hohot de răs, un hohot mare nețărnut; poate că într'acel moment râdea satul întreg, de pe garduri, de pe case, de prin pomi, singur bietul Ion al Tudorei stă undeva ascuns și, prins de rușine și de necaz, înghițea noduri seci și mormăia printre dinți. Eu, într'adevăr, n'am înțeles multe din povestea cu Ion și cu Avrum, de aceea am întrebat pe preot. El 'mi-a spus că acest Ion își băuse cojocelul în târg la un anumit Avrum, iar nevastei sale și satului 'i-a spus că 'și-a pierdut cojocelul umblând prin târg. Gluma eră bine potrivită, mai ales că Ion eră un fățarnic, dojenea pe alții să nu bea și odată cu capul n'ar fi vrut să se știe cu siguranță că 'și-a băut cojocul.

— Aure, maure, ho, ho, răsună din nou de pe coastă și din nou aceiași întrebare din vale: ce-i maure, ce te-a prins? Și iarăși răspunse maurele. Și lucrul a continuat mereu așa.

Răspunsurile maurelui, limpede și deslușit auzite, erau pentru mine tot atâtea oracole, fiindcă vorbea în pilde și despre relații pe care nu le cunoșteam. Atâta știu că a trecut în revistă peste o sută de persoane, criticându-le purtările, arătându-le omenia și dojenindu-le firea. Flăcăilor și bărbaților le-a imputat și 'i-a muștrat, că 'și-a lăsat cutare loc ne arat, că nu'și adapă vitele la timp, că umblă cu cisme împrumutate, că vecinic cer tutun dela alții, că 'și-au băut cutare lucru, ori cutare haină, că-și bat nevasta pentru că 'și-o tem de nu știu cine, și așa câte și mai câte.

Cu mult mai variate și mai bine spuse au fost strigările nevestelor și ale fetelor. Ba că una ar voi să

se mărite și ea adoarme la furcă, alta că a jucat în post, că una 'și-a dat mărgелеle ca s'aducă țuică măsei, alta doarme pe sub strașină și pe după clăi, asta nu știe să puie aluatul pe lopată până nu-l leagă cu funia, ceeaalaltă are cinci cămăși, două rupte, două sparte și la una n'are spate, una a rămas fată bătrână, căci toată ziua stă cu mâinile în șolduri și se uită în sus pe coș, alta pentru că sperie vacile din curte când ies între ele cu capul gol.

Acesta este ceea ce am numit eu „tribunalul satului”, într'adevăr, un tribunal, sau mai bine o Curte cu Jurați, în toată legea. Sentința maurelui e fără apel și e valabilă până la anul. Multora le face zile amare anul întreg, consecințele sentinței maurelui sunt de multe ori hotărâtoare în soarta fetelor: măritarea lor atârână mult de judecățile maurelui. Tineretul mai ales, în săptămânile postului mare, se trudește să aibă purtare cât de bună ca să încapă în bunele grații ale maurelui.

IN NOAPTEA RESTIGNIREI¹⁾

de GEORGE RANETTI

*D'ar fi făcut să ciocnim ouă
Hazardul orb și imbecil
In ziua de întâi April
Și n'ar fi Paștile la două, —*

*Când după datin' ancestrală,
Un prieten m'ar fi 'ntâmpinat
Cu un „Christos a înviat”,
Aș fi crezut că'i păcăleală.*

*Și zău, când lumea 'ntreagă'i arsă
Pe rugul de trei ani nestins,
Tu zici că Barabas a 'nvins
Și că 'nvierea e o farsă?!*

*Nu'i vatră unde nu se plânge,
Iar ouăle ce-o să ciocnim
De Paști, creștinii le 'nroșim
In cel mai sfânt și nobil sânge.*

*La noapte 'ntunecă-te, lună,
Cândă Chris va fi pe cruce pus,*

¹⁾ Din volumul de poezii «D'atunc' și d'acolo». Oamni're a tristului Paște de la Iași din 1917

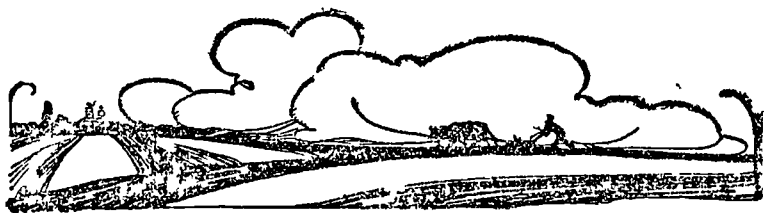
*Nu mai revie, cum s'a spus :
E 'ntâi April, zi de minciună !*

.....

*Dar totuși... In cuprinsul firei
Vedem iar raze, fluturi, flori,
Și iar adânc încrezători
Privim la chinul restignirei.*

*Și brațele bătute 'n cuia
A dulcelui Mântuitor
Par aripi ce se'ntind a sbor, —
Și'l așteptăm spre cer să suie...*

FĂRĂ PAȘTI

de P. ISPIRESCU¹⁾

Preotul Mușat, dintr'un sătucel, se dusesese la o moară cu paracliserul, ca să macine câțiva saci cu grâu și cu porumb. Și fiindcă nici în satul lor, nici în satele învecinate nu erau mori, preotul fusese nevoit să se ducă tocmai al patrulea sat.

Eră în postul Pastelui.

Injugă boii la car, puse grăunțele într'însul și hăis-cea, merse omul pe îndelete, și tocmai a doua zi seara ajunse la moară. Până să-i vie rândul de măcinat, mai zăbovi vreo două zile, căci eră mare îmbulzeală. Când să bage în coș, auzi trăgând clopotele. De odată îi sări îma.

Se duse iute și cercetă, apoi se întoarse repede și se țârcovnicului :

— Aide, dascăle, mai iute acasă, că ne-a apucat tele de pe urmă.

— Ce spui, părinte?

— Iată aci în sat a și sosit, și până în ziuă va ajunge și la noi ; ce să ne facem ?

— Să le mai oprim nițel.

— Ași ! nu se poate.

— Dar ce facem grăunțelor ce am adus să măcinăm ? îl mai întrebă paracliserul ?

— Că bine zici tu, dascăle. Rămâi tu dar aici, grăbește de isprăvește mai curând, și vezi de vino într'un suflet, că eu mă duc să fac Învierea.

¹⁾ Operele complete — marele povestitor popular P. Ispirescu se găsesc la «Cartea Românească».

— Dar cum se făcù posna, părinte, de te apucă Paștele așa fără veste?

— Dracul știe, răspunse preotul. Eu atât știu că postul cel mare este de patruzeci și opt de zile. Atâtea și boabe de porumb am pus în buzunar la lăsatul de sec. În fiecare zi am scos câte unul și acum, când caut, văz că mai sunt încă multe. Pesemne că s'a ismenit lumea.

Pasămi-te preoteasa băgase de seamă că soțul său purtă boabe de porumb în buzunare, bănuise că îi place a ronțai în post, când, și când, câte o boabă la lucru, și-i mai adăogase o mână, înaintea de-a plecă la moară. Sărmana, credea că făcând așa, umblă după gustul bărbatului.

Asta fusese ce zăpăcise pe bietul preot.

Ajungând acasă, supărat și abiă răsuflând, începù a trage ale clopote de credea că o să le spargă. Oamenii se mirară cum de, așa din chiar senin, îi chiamă popa la biserică. Aflară că este sântele Paști, după ce se adunară. Săvârșind slujba Invierii, se întoarse preotul acasă cătrănit și copleșit de rușine. Acì găsi pe preoteasă supărată foc.

— Da, bine, părinte, ce mai fuse și asta? Ce fel de Paști mai făcuși și sântia ta, fără colaci, fără ouă roșii și fără să ne dai de veste de mai înainte, ca să știm și noi ce facem?

— Ia, fă și tu cum vei putea, răspunse preotul. Nu știu cine dracul a gonit Paștele cu câteva zile mai înainte. Și dacă era să fie după boabele de porumb din buzunarul meu, eram s'o ducem tot într'un post. Noroc cu niște creștini ai lui Dumnezeu din satul unde am fost la moară și dela cari am aflat că a sosit Paștele.

— Ce spui, părinte, de boabe și dă fătăt? Eu și-am pus o mână, sunt acum câteva zile, socotind că îți place să le ronțai.

— Taci, preoteasă! Ptiu! ucigă-te toaca, satana, mă speriasem că o să rămânem fără Paști.

IN GRĂDINA GHETSEMANI

de V. VOICULESCU

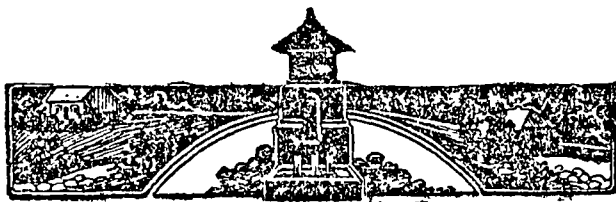
*Isus lupta cu Soarta și nu primia Paharul...
Căzut pe brânci în iarbă se 'mpotrivia într-una
Curgeau sudori de sânge pe chipu-i alb ca varul
Și-amarnica-i strigare stârnia în slăvi furtuna.*

*O mână ne'ndurată ținând grozava cupă
Se cobora 'mbiindu-l și i-o ducea la gură...
Și-o sete uriașă sta sufletul să-i rupă...
Dar nu voia s' atingă inșama băătură.*

*În apa ei verzue jucau sterlici de miere
Și sub veninul groaznic simția că e dulceată..
Dar fălcile 'ncleștându-și, cu ultima putere
Bătându-se cu Moartea, uitase de Viață!...*

*De-asupra fără tihnă se frământau maslinii,
Păreau că vor să fugă din loc, să nu-l mai vadă...
Treceau bătaii de aripi prin vraștea grădinii
Și ulii de cu seară dau roate după pradă.*

CAZANIA DIN JOIA MARE

de Mitropolitul VARLAAM

Invățătura la Joi mari, noaptea spre vineri, pentru muncile Domnului nostru lui Iis. Chr. Cum să cade noaă a jelui și ne scrăbi pre păcatele noastre că pentru densa au răbdat munci Domnul Christos.

Intr'această zi de astăzi, iubiții mei creștini, prăznuim și pomenim muncile Domnului nostru lui Iis. Chr. ce au fost în 5533, de ani din începutul lumii. Prăznuim chinurile izbăvitorului nostru lui Christos nu cu bucurie, ci cu jale și cu lacrimi și cu obidă pomenim și ne aducem aminte de munca cea grea și cu durere și cu rușine a Domnului nostru. Care muncă fiecă creștin iste datoriu să o gândească și înaintea ochilor săi să o pue. Căci ca începătură a toată munca și mai apoi și a morții lui Christos, nu iaste altă fără numai păcatul omului. Că știm că sfinția sa păcat n'au făcut, nici au răbdat pentru vina sa. Ci au răbdat pentru păcatele noastre și pentru binele nostru. Așa cum Isaia prooroc de demult au proorocit de au zis: Acela este rănit pentru nedreptățile noastre și iaste pentru răutățile noastre și cu ranele lui suntem tămăduiți. Că Dumnezeu Părintele au pus pre însul nedreptățile a noastre a tuturor. Deci adevărat lucru iaste, că nu pentru vinele sale, ci pentru păcatele noastre au vrut de au răbdat nevinovatul Dumnezeu. Deci pentru noi

chinui, pentru noi răbdă, cum zice și Pavel Apostol, că au murit pentru păcatele noastre. Căci că de n'ar fi greșit omul, nici dăunăoară Domnul Christos n'ar fi rădat muncă cumplită ca aceea. Iară păcaful omului iaste începătura muncii ceii nevinovate a Domnului nostru lui Iis. Chr. Deci trebuiește tot omul creștin să se umilească și să se obiduiască, pentru că vinele și păcatele lui au făcut muncă și moartea cea grea a Domnului său lui Christos. Când se apropie vremea cea ce era din veci tocmită, întru carea vrea Dumnezeu să facă mântuirea noastră cea de veci, atunci făcu cina cu ucenicii săi, la care cină tocmi legea cea nouă, și învăță ucenicii săi de iubov, să se iubească unul cu alt. Și-i întări cu cuvântul să nu să spăimânteze în vremea chinurilor sale. Și le spuse lor, că se va duce către Părintele și după aceste cuvinte să sculă de la masă, și se duse de cea parte de un pârau, ce să chiamă Chedron, unde eră o grădină în care intră însuși cu ucenicii săi. Dintr'acea grădină să începu munca lui Christos Domnul nostru. Că mare durere fu sfinției sale într'acea grădină, văzând și știind toate muncile sale. Și mai apoi și moartea cea cumplită, pentru care să spăimântă, ca un om deplin ce era și cu sudori se ruga, iară ca un Dumnezeu învinse și oborî vrăjmașii săi. Intr'acea seară, ce era Christos, în grădina aceea cu ucenicii săi, iară Iuda, unul diîntu ucenicii săi, se duse la mai marii Jidovilor de vându pre Domnul său, pre Christos. Și cand fu întâiul ceas de noapte, veni ca un tâlhariu asupra învățătorului său cu gloate multe, cu arme și cu palîțe. Iară Domnul Christos orbi ochii lor, cu puterea sa cea Dumnezească, și nu putea să-l cunoască, ci umbla ca niște orbi, ci nu văd, și-i întrebă pre dînsii și zise: Pre cine căutați? Iară ei ziseră, pre Is. Nazarineanul. Iară Domnul Christos, carele de bună voie venise spre moarte, nu se tăgădui, ci se spuse însuși pre sine și zise: Eu sunt acela pre carele căutați. Și că zise așa, îndată căzură îndărăpt, pre spate și fură ca niște morți. Aicea Domnul Christos,

arată puterea sa cea Dumnezeiască, că poate de nă prasnă, cătu-i clipeala unui ochiu să-i piarză pre toți Ci iarăși îmblânzi mâniea sa și de bună voie se dedă în mâinile lor. Iară ei nemică din acestea nu socotiră, nici pricepură, ci-l încungiură ca niște câini turbați și-l legară fără de nici o milă și întâiu dacă-l priinseră din grădina aceia, duseră-l pre dânsul la Anna, și acolo fu bătut cu palma preste obraz. Dup'aceia de la Anna la Caiafa. Acolo ca un mincinos fu scuiat și bătut și ocărit. Și de acolo în vartă preste toată noaptea răs și batgiocurit de slujitori, și în multe chipuri dosădit Din vartă foarte de dimineață scos și la sfat la curtez Caiafei dus. De la Caiafa la Pilat, de la Pilat la Irod de iznoavă, iarăși de la Irod la Pilat. Intr'acestea purtări întru toate, ce purtară pe Domnul Christos avu sfinția sa legături grele, și ucisături dese de pâr și de sfânta barbă tras, și scuiat în obraz; că re acestea încă zece strâmbătăți făcură sfinției sale. Intai, că se strânse tot norodul oamenilor. Unii să se mire de ce-i vor face, alții ca să-i facă său și dosadă. Altă strîmbătate, că-l desfăcură de veșmintele lui. A treia, că-l îmbrăcară într'un veșmânt mohorît, ca să-și răză c'au tras să hie împărat jidovilor; că întâiu era îmbrăcat în veșmânt alb, cu carele-l îmbrăcase Irod Iară după aceia îl îmbrăcară în mantie Ierusalemnească. A patra strîmbătate-i făcură, că puseră în capul lui cunună de spini, cu care cunună și râniră încruntară tot capul lui. A cincea în loc de steag împărătesc, dederă în mânele iui o trestie de mare, și încă nu le sosi cu atâta, ci'și făceau răs de se închina, de în genunchi și striga de zicea: Hii sănătos împărat jidovesc, că acum cu adevărat ești împărat; că ești îmbrăcat cu mantie mohorită, și ai în cap cunună și n mâna steag, atâta ce ai cerșit tu ai aflat. A șaptea strîmbătate-i făcură, că scuiarau în fața lui și-l bătea cu palma, atâta cât perisă frumusețea feței lui, și să ismenisă podoaba obrazului lui. A opta strîmbătate și durere

mare făcură sfinției sale, că luară trestia și-l ucidea cu dânsa în cap preste acea cunună vrătoasă și înghimpoasă, atâta cât să înhipseră ghimpii în capul lui, și curia sângele pre față. A noa, iarăși de isnoavă rădea și-l ocărea și-l bătea. A zecea și cea mai de apoi strâmbătate făcură sfinției sale, că-l desbrăcară de acea plașcă, și-i îmbrăcară iarăși cu veșminteie lui. De aci se adunară multe gloate și năroade și luara pre Domnul Chrisos, și-l duseră la o măgură, unde să chiamă Golgota. Acolo-l răstigniră prinsul, și înainte-l adăpară predânsul cu oțet și cu hiere amestecat. Și cu dânsul răstigniră și doi tălhari, unul deadireapta, altul deastânga. Iară după acele munci și chinuri; și după acelea dureri și obide ce răbdă pentru noi Domnul nostru Is. Chr. scriu Evangheliștii și de ciudesele, ce s'au făcut la moartea sfinției sale. Că întâiu încă pân'au fost viu, pre cruce s'au întunecat soarele de ameză-zi până de către sară în trei ceasuri tocma. După acea dacă-și dede sufletul în mânilor Părintelui, după moartea sfinției sale, s'au rupt catapeteazma bisericeii cel mari a Ierusalimului, tocmai în două de sus până jos. După acea s'au cutremurat pământul. A patra ciudese s'au răsipit pietrele; a cincea s'au deschis gropile în ceasul morții Domnului, și întru ziua învierii sale s'au sculat morții și s'au arătatla mulți. Iată iubiții miei creștini; ați auzit moartea Domnului vostru, și muncile lui cele grele.

Deci să le pomeniți și pururea să le aveți înaintea ochilor voștri, până când va veni Dumnezeu întru mărirea sa. Și de păcate să vă părăsiți și pre Domnul Christos să iubiți, c'acela nainte pre voi v'a iubit, și pentru voi au murit ca, voi să nu muriți cu moartea cea de veci. Că acela pentru vinele tale au plătit cu sângele său, și pre tine, din robiea de veci te-au răscumpărat, și sloboziea împărăției ceriului ți-au dăruit. Pentru acea să-l iubești pre dânsul cu toată inima ta, și să îmblî întru toate învățăturile lui. Și cu acelea vei ajunge vieța de veci și împărăția ceriului; care

noi toți să o dobândim, pentru mila Domnului nostru Is. Chr., căruia să cade cinstea și închinăciunea împreună cu Părintele și cu Duhul sfânt, acum și pururea și întru veci de veci. Amin.

Dovada muncilor lui Christos.

Cade-se cu ce au biruit din început diavolul pre om, cu aceia să hie el biruit de Christos. Incepătura blăstemului și-a toată osînda omului, au fost acestea trei : Muerea, lemnul, moartea. Muerea Eva de șearpe fu prilăstită. Lemnul din carele Adam cu Eva mîncară poame. Moartea ce stătu pentru mîncatul poamelor acelora. Așa într'acel chip ș'acum. In locul Evei, Preablagoslovita fecioară Maria. In locul lemnului celui din raiu, lemnul crucei. In locul morței lui Adam, moartea lui Christos. Crucea a biruit satana diavolul, cu aceia fu biruit, cu lemnul acel din raiu birui pre Adam diavolul. Așa și Christos cu lemnul crucei birui pre diavolul. Moartea lui Adam omora pre oamenii ce să născură dintr'ânsa, așa și moartea lui Is. Chr., au învieat pre oamenii ce fură după dânsul. Eva agonisi muncă în tot rodul său, iară fecioara Mariea, agonisi binele de veci, a tot rodul ce cred fiului său. Pentr'acea nu te mira o iubitul meu creștin, pentru ce au răbdat Dumnezeu puternicul ca 'acela ce n'are putere, ci ca să știi și să pricepi, că într'alt chip nu s'ar putea cunoaște puterea și înțelepciunea și dreptatea lui Dumnezeu. Puterea, ca acolo unde nime nu putu să facă, Dumnezeu isprăvi. Dreptatea, c'au vrut Dumnezeu și cu sila să izbăvască rodul omenesc din munci, ci n'au vrut, ca să n'aibă a răspunde diavolul să zică : Eu am biruit pre om, iară eu sunt biruit de Dumnezeu, ce lucru mare easte. Pentr'acea vru Dumnezeu de priimi acestea toate, pentru că omul cel d'ântăiu Adam căzu. Pentr'acea earăși Adam cel nou, Domnul nostru Is. Chr. rădică-l și-l îndreptă. Înțelepciunea lui Dumnezeu s'au arătat, că toate lucrurile le-au adus într'o

protivă. Cum au intrat diavolul în șarpe de au prilăstit pre Adam, așa și Dumnezeu au intrat în trup de om, de au prilăstit pre diavolul. Și de nu vrea Dumnezeu moartea cu blăstem, cum vrea să scoată omul din blăstem. Iară altă moarte cu blăstem nu era în legea veche, fără de răstignirea, că așa easte scris: Blăstemat easte tot omul ce moare pre lemn. Deci pentru casă schimbe blăstemul spre blagoslovenie, gustă din moartea cea cu blăstem. Sau cum ar hi chemat limbile către sine, nu ar hi răstignit, că fără de răstignire, nime nu moare cu mâinile întinse. Pentr'acea Christos muri pre cruce cu mâinile întinse, ca cu o mână să tragă către sine izrailtenii, cu altă mână să cuprinză pe păgânii. Pre cruce au luat moartea Domnul Christos, că crucea patru margini a lumii ține. Cornul din sus ține partea din sus, cel din gios ține partea din jos, iară cornurile cele din mijloc țin prin prejur toate marginile lumii, ca să arate Domnul Christos, că măriea sa este acela, carele pre toți din toată lumea adună și tuturora în lume împărățește, și cu moartea sa pre toți luminează. Putea Dumnezeu să izbăvască pre om, fără de muncă și fără de moarte. Ci dreptatea dumnezeiască nu lasă să dobândească în dar omul binele acela ce de bună voie l'au perdut; ca să se răscumpere strămbătatea lui Dumnezeu și să plătească orhul greșala sa cu certare de munci și de moarte. Iară cine din oameni vrea să fie harnic să poată răscumpăra cu moartea sa păcatele a toată lumea, când tot omul, câți născuse din întru Adam era unși de păcate și urțiți lui Dumnezeu. Și toți supt blăstămului lui Dumnezeu era căzuți. Nu era harnic nime din oameni, cu moartea sa să imblânzească pre Dumnezeu și cu sângele său să răscumpere lumea din munca de veci. Că Dumnezeu de la omul păcătos nemica nu trebuiaște. Pentr'acea să cădea să hie fără de păcate acel om, ce va plăti lui Dumnezeu pentru oameni. Să hie cu destoinicia întocmai cu Dumnezeu, ca să hie plata aceia mare și fără de preț, să

hie în tocma și deplin plată. Că un rob, când rănește pre împăratul, nici cu mânilor, nici cu capul nu poate plăti strâmbătatea împăratului, că nu-i de o potrivă. Iară când împărat, altui împărat platește, atunci-i deplin plata și de o potrivă. Însă nu că doară Christos în fire Dumnezească au răbdat munci și au plătit, ci în firea omenească au răbdat pentru noi și au plătit, ca un om deplin. Iară ca un Dumnezeu deplin, plata lui fu fără de măsură și ne prețuită, pentru păcatele omenești cele fără de măsură. Căruia mulțamită și închinăciune, din preună și laudă trimit în veci netrecuți. Amin.

ISUS PE CRUCE

de D. BOLINTINEANU

*O Christ, cu păr de aur și cu cuvântul dulce,
Din care se revarsă al mângâerii dar !
Tu însuși ai zis Christe, când te-a urcat pe cruce :
„Nu vrei să faci, părinte, să treacă-acest pahar ?”
Ce te gândeai tu oare vorbind așa, Isuse ?
Gândeai că o să piară ce tu ai semănat ?
Gândeai că Fariseii au să întoarcă mâine
Poporul din credința ce azi ai însuflat ?
Nu sunt acei puternici ce 'mpiedică-o doctrină
Cu toată stăruirea și influența lor !*

*Ea însăși, când nu are principiul de lumina
De viață și dreptate, ucide al ei sbor.
Doctrina ta e sfântă și are viață 'n sine,
D'aceea pretutindeni lăstari adânci a prins.
Cu cât aflat-a piedici, și suferinți sublime,
Cu-atâta, peste lume în nopțe s'a întins.
D'atunci de tiranie noi nu ne temem foarte
Când se arată încă aice pe pământ !
O tiranie 'n sânu-i aduce a ei moarte,
Și se arată 'n viață cum năște un mormânt.*

DE CE A VENIT MANTUITORUL

de Mitropolitul **ANTIM IVIREANU**

— Cuvânt de învățătură la Duminica Floriilor —

Cum va putea fi adevărat, Domnul tuturor făpturilor a-i fi lipsă de niște dobitoace ca acestea? Ba de i-a fost lipsă de cară și de căruțe, ca să meargă undevași are el cu mult mai slăvite și mai lăudate cară decât aceste; că zice David: „s'a suit pre heruvimi și a sburat, sburat-a pre aripele vânturilor” (*Psalms* 17). De ce sunt drept aceea carăle lui Dumnezeu acestea, cum i-a fost lipsă a să purtă de niște netrebnice dobitoace ca acestea? Lipsă i-a fost nu numai pentru sine, ci mai vârtos pentru mine, că mă îngrozii pre mine mai mult de mărirea aceea de care este scris: „înfricoșat este cela ce ia sufletele boiarilor, înfricoșat este mai mult decât împărații pământului”, și iarăși zice într'alt loc: „Dumnezeul izbândirilor Domnul, Dumnezeu izbândirilor slobod a lucrat;” de care frică și groază fiind cuprins și începătoriul neamului omenesc, strămoșul nostru Adam, s'a ascuns și n'a cutezat ca să iasă înaintea înfricoșatei fețe a lui Dumnezeu, pentruca acestaș Dumnezeu, precum este înfricoșat și groaznic, așa este de blând și de smerit, că n'a vrut neamul omenesc cu groază să-l întoarcă dela rătăcire și cu înfricoșare, ci cu blândețe și cu faceri de bine; pentru aceea zice că i-a fost lipsă tocmai de aceste dobitoace, pre care fu dus smerit și cu blândețe în Ierusalim; iar pentrucă mai dinainte arătase din destul mărirea îngrozirii și a dreptății, să cuvineă drept aceea arătat

celor muritori tocmai și mulțimea blândețelor și a milostivirii, vrând ca să împlinească și prorocia prorocului Zaharia, care a zis : „spuneți fetei Sionului : iată împăratul tău vine la tine blând și șezând pre asină și pre mânz fiul celui de sub jug”. Cu care cuvinte Duhul sfânt, groaza care o putea socoti norodul pentru numele cel împărătesc, făcând pomenire de blândețe și de smerenie, minunat au potolit, întru atâta cât nu eră nimic așa de sărac și de lepădat, carele să socotească că nu va putea merge la împăratul cel cu numele smerit și sărac. Deci spre arătarea acestei faceri de bine iubite, cu adevărat i-a fost lipsă lui Dumnezeu de acele dobitoace, că precum împărații cu un fel de haine când merg la vânat, cu alt fel când merg la îngropăciune, și cu altfel de haine când merg la nuntă; așa și Dumnezeu după vremi să înfrumusețează, drept aceea cu altfel de podoabă va veni când va judecă lumea, că va veni pre noriul ceriului, cu putere și cu slavă mare, că așa să cuvine mai vârtos judecătoria lui; iar acuma pentrucă nu vine să judece ci vine pentru ca să cumpere și să întoarcă către sine neamul omenesc, precum însăși grăește : „n’a trimis Dumnezeu pre Fiiul său în lume ca să judece lumea, ci pentru ca să mântuească lumea printr’însul”. Și tocmai pentru aceasta i-a trebuit să vie îmbrăcat cu blândețe și cu smerenie, ca nu doară viind cu altă slavă oarecare mai mare, să se sparie oamenii și să fugă de dânsul, „precum odinioară Jidovii în muntele Sinai, sperându-se au fugit, neputând răbdă groaza și mărirea lui”; că de ar avea cineva ochi ca aceia, cari într’o oglindă măcar cât de puțintel să poată vedeă aceea fără desăvârșit și nespūsă mare adâncime al facerilor de bine a lui Dumnezeu, acela adevărat n’ar putea să se oprească ca să nu se aprinză de dragoste și de bucurie, și ca să nu vestească deapănarea laudele cele dumnezeiești, și ca să nu se răpească în minte de minunea unor faceri de bine ca acestea. Și cari socotesc drept aceea aceste faceri de bine-ziua și noaptea,

oare de ce bucurie vor fi cuprinși și cu ce veselie să vor răsfața, și ce sărbători vor prăznuî, ce psalm și ce cântări vor cânta? Cu adevărat nu numai cu psalmi și cu cântări de veselie trebuie să prăznuim o facere de bine ca aceasta, ci și preste fire (putem a zice), oarecare lucru de bucurie mare să facem, și cu veselie din destul să prăznuim; și pentru ca să nu fie bucuria și veselia noastră în deșert, trebuie să cunoaștem cu ochii cei sufletești prăznuirea vremii aceștia, ca să nu ne zică și nouă proorocul: „uliul pre ceriu a cunoscut vremea sa, turtureaua, rânduieaua și barza au cunoscut vremea venirii lor, iar norodul meu n'a cunoscut judecata lui Dumnezeu"; că urât lucru va fi și necuvios, când pasările vor cunoaște vremea lor, și după vremea aceea își vor ști schimba lăcașurile sale, iar noi vremurile cele rânduite de sfânta biserică spre spăsenia sufletelor noastre nu le vom cunoaște; că precum trupurilor celor vii, așa sufletelor le este de lipsă schimbarea vremilor, că faptelor celor de multe feliuri, iară de multe feliuri le lipsesc ca să le sporească. Care lucru băgându-l de seamă biserica noastră, ca o maică dulce și iubitoare de fii deapurarea priveghind și rugându-se pentru noi a rânduit schimbarea vremilor; pentru că această schimbare de vremi, nu numai urcarea lucrurilor celor sufletești să o schimbe (carele lucru mult a ne strică a putut), ci și spre faceri de bine și spre cuvântări dumnezești ne îndeamnă; că pentru aceea vreme, care este dela Duminica Intrării Domnului Iisus Hristos în Ierusalim până la ziua patimilor, a rânduit biserica noastră, ca să fie vremea canonirii și a pocăinții, iar din ziua aceea până la Paști este a întristării și a amărăciunii, iar dela Paști până la Rusalii este vremea bucuriei și a veseliei sufletești; că acele taine le-a rânduit Dumnezeu ca pre aceste vremi să se săvârșească, care făcând ageră firea omului, a înmulți faptele cele bune îndeamnă. Iar acuma pentru că este vremea sau ziua intrării Domnului nostru în Ierusalim, puteți doară întrebă: ce va biserica noastră

că această sfântă vreme, sau mai vârtos să zic ce pohtește dela noi? Pohtește vremea aceasta cugetul cel bun al sufletului nostru cătră Dumnezeu Mântuitorul nostru, pohtește dreptatea, pohtește dragostea cea adevărată, pohtește și mărire din inimă smerită; pentru că toată mântuința omului dela Dumnezeu este, și omul nu vrea să meargă către Dumnezeu, ci Dumnezeu s'a milostivit și a venit la om.

Iar de veți întrebă la ce a venit? Venit-a (precum însuși zice), ca să caute și să mântuească pre cel ce eră pierit; „a venit ca să arate lumină acelora ce eră întru întunerice și ședeă în umbra morții”, (*Isaia*, 61) venit-a ca să mântuească pre cei robiți și pre cei ră-tăciți să-i aducă la cale, și pre cei streini la moșiile lor, și pre cei morți să-i învieze spre viață, și pre vrăj-mașii și pizmașii lui Dumnezeu să-i împace cu Dum-nezeu Tatăl, și făcându-i părtași duhului său celui sfânt, să-i facă moșneni împărăției sale; venit-a drept aceea robilor răscumpărare, morților înviere și viață, bolnavilor vraci, rătăciților cale dreaptă. Și luând Dum-nezeu trup mergea după ceta care fugise de la dânsul, că fugise dela binele cel mare omul cel orb și nebun, întru atât cât nu l'a putut înturna cu nici un glas de strigare prooroască, ca să se întoarcă pre calea ră-tăcirii.

Pentru aceea însuși Dumnezeu întrupându-se s'a apropiat de cel ce fugia, ca să-l întoarcă către sine; despre care lucru învață apostolul, când zice: „că Domnul Hristos n'a luat din îngeri, ci din sămânța lui Avram a priimit”. A priimi, să zice: care prinde unul dintre vrăjmașii săi, și fiind volnic ca să-l omoare, nu-l omoară, ci-l face lui și fiu și mostean în casa sa. Așa a priimit drept aceea și Mântuitorul nostru sămânța lui Avraam.

Iar de vrei vrea cu puțințele cuvinte, ca să înțelegi la ce a venit? Ascultă de vezi ce zice prin *Isaia* pro-rocul: „Duhul Domnului preste mine, pentru care m'a uns, a binevesti săracilor m'a trimis, a vindecă pre

cei zdrobiți cu inima, a propovedui celor robiți iertare, celor orbi vedere, a chema Domnului a priimit, ca să se mângâie tot jalnicul, și ca să pui tărie tuturor celor ce jăluiesc în Sion, și ca să le dau lor coroana pentru cenușă, untul veseliei pentru suspine, haina bucuriei pentru întristare". Ce este drept aceea mai dulce decât cuvintele acestea? Ce este mai frumos și ce este mai iubit? De este drept aceea trimis Hristos dela Dumnezeu Tatăl spre săvârșirea acestor faceri de bine, să fie blagoslovită venirea lui în lume, și să fie blagoslovit și acela ce l-a trimis pre el la noi, și să fie blagoslovit și acela ce vine, a căruia facere de bine astăzi cu asemenea glasuri strigând pruncii, o propoveduesc : „blagoslovit este acela ce vine în numele Domnului, osana întru cei de sus". Care cuvânt nu numai astăzi, ci în toată viața noastră, limbile, rosturile și gurile noastre să-l grăească.

Aceasta este dar taina aceea care începe a prăznuî biserica noastră astăzi, și ne arată nouă vaetile, plânsurile, suspinile și durerea părinților celor din legea veche, cari cu atâta dragoste doriă de venirea lui Hristos, precum însuși zice cătră ucenicii săi : „fericiți sunt ochii cari văd cele ce voi vedeți, că adevăr zic vouă ; mulți împărați și proroci au vrut să vază cele ce vedeți voi și n'au văzut, și să auză ce auziți voi și n'au auzit ;" că aceștia toți au luat numai făgăduința acestei faceri de bine, iară nu moștenire, precum prește și apostolul : după credință muriră aceștia toți, neprimind făgăduința, ci de departe privind-o. Frumos grăește : privind-o ; că precum fac aceia cari un lucru foarte iubit îl văd de departe, iar la el ca să meargă nu pot, cari cu ochii văzându-l, iar cu ougetul și sufletul dorind îl privesc, care lucru făcea sfântul acela Patriarh, carele cu atâția ani murind înaintea lui Hristos, zicea : „mântuirea ta voi așteptă Doamne, și oasele mele să vor odihni întru nădăjduire". Pentru care lucru mie mi să pare a fi părinți cei de demult asemenea aceloră pre cari îi ia și-i învăluește furtuna cea de

noapte pre mare, și văd lumina oare unde departe într'un loc de nădejde pusă spre care silesc ca să o ajungă cei învăluiți, și adesea cu ochii cătră dânsa privesc, și pânzele le îndreptează ca să meargă (din cât pot) într'acolo; și aceea de nu pot, într'alt chip cu ochii și cu sufletul o cuprind. Așijderea și părinții noștri cei de demult, întorcându-și ochii spre lumina cea adevărată, spre Domnul nostru Iisus Hristos (care cu lumina sa umbra și întunericul lumii aceștia au stricat), cu smerenie își întindea mâinile sale, și spre aceea din tot cugetul doriă, și spre aceea degrab ca să sosească pohtia, știgând cu prorocul: „degrab să ne întâmpine pre noi milele tale, Doamne, că am să-răcit foarte;” spre care știgare îi îndemnă și de Dumnezeu cuvântătorul prorocul Isaia zicând: „carii vă aduceți aminte de Dumnezeu, nu tăceți și nu fiți muți, până când va pune lauda Ierusalimului pre pământ;” zice și într'alt pentru Sion nu voiui tăceă și pentru Ierusalim nu mă voiui odihni, până când va ieși ca lumina dreptatea lui și mântuitorul lui ca o făclie aprinsă; adică, pentru marea dragoste cu care iubesc biserica și adunarea celor credincioși nu voiui tăceă nici mă voiui odihni, ci deapururea cu rugăciunile mele voiui strigă către urechile milostivirii dumnezești, până când va trimite pre dreptul acela, de carele toate neamurile doresc, carele ca răsăritul soarelui și ca făclia cea aprinsă întunericul lumii va strică, și lumina cea adevărată, adică luminata cunoștință a lucrurilor dumnezești o va arată ochilor oamenilor celor muritori să făgăduiește, și precum a făgăduit a și săvârșit, slobozind dintru adâncul inimii cu căldură cuvântul acela: râurați ceriurile de sus și norii să plouă dreptate, să se deschiză pământul și să arate pre mântuitorul. Ce zici prorocule? Ce pohtești? De pohtești ca să iasă din ceriu și dintre nori cel drept, cum zici pământului ca să arate pre mântuitorul, și cum poate fi ca ceriul cu norii să ivească pre cel drept? Și pământul să-l arate? Amândouă sunt adevărate din ceriu și de pre

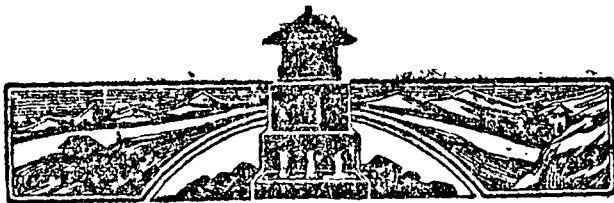
pământ deodată a să ivi; din ceriu, pentrucă este fiul lui Dumnezeu de pre pământ, pentrucă este fiul omeneasc, pentru aceea strig cătră ceriu și cătră pământ, ca să ne arate nouă pre dreptul și mântuitoriul acela al lumii.

Drept aceea aceste cuvinte, aceste strigări, și aceste dorințe ale sfinților părinți, biserica întru această vreme ne le arată celor mai dinainte făgăduindu-le, iară nouă dându-ne mila sa, căci ce doria sfinții aceia părinți noi avem, și ce milă așteptă ei, pre noi ne-au întâmpinat, și ce priviă ei de departe, noi cu evanghelistul avem astăzi: „carele eră dinceput, care am auzit, care am văzut cu ochii noștri, care am privit, și mâinile noastre am pipăit pentru cuvântul vieții, pre acela vestim și mărturisim vouă vieța cea vecinică, care a fost la Părintele, iar acum s'a arătat;” a căruia arătare, atâta bucurie ne aduce nouă, mai mult decât ce aveă părinții cei sfinți dedemult, a căruia așteptare cu drag și durere mă îndeamnă ca să zic acest cuvânt; „sărută-mă pre mine sărutarea gurii sale;” că toți câți eră din duhul cunoșteă câtă milă eră să verse pre buzele aceluia; dorind și el drept aceea ca să fie părtaș unei bunătăți ca aceștia, zice din tot sufletul, ca să mă sărute pre mine cu sărutarea gurii sale; care cuvânt atâta face, ca și când ar zice: pre Moisi nu-l auz, căci este la limbă împiedicat, buzele Isaiei sunt întinate. Ieremia a grăi nu știe, pentrucă este prunc, și toți prorocii au amuțit, ci el însuși și să-mi grăească mie și să-mi deschiză voia părintelui său, și în ființa sa pre mine să mă învețe: a căruia prea iubită ființă pre mine să mă înoească, și râurile învățăturilor lui să se facă în mine izvor de apă mântuitoare întru vieța cea veșnică.

Vedeți drept aceea, fraților, ce taină mare prăznuște biserica noastră întru această vreme; care taină cei dedemult întru atâția ani dela începutul iumii au dorit și n'au câștigat, iar noi întru această vreme avându-o o prăznuim. De aici lesne este a înțelege ce

pohtește dela noi pricina acestei sfinte vremi. Pohtește nevoița sfintelor rugăciuni, laude dumnezești, mulțămite pentru binele ce am luat dela Dumnezeu, împărățirea milosteniei, posturi, împreunare adesea cu prea sfintele taine, curățenia sufletului, care acestea toate gătesc sălaș întru inimile noastre, spre venirea Domnului; și ne îndeamnă spre faceri de bine, că cu aceste podoabe de fapte bune logodnica chiamă către sine pre iubitul mire zicând: „patul inimii mele înfrumusețat este cu florile doririlor dumnezești, și casa mea este ca lemnele cele mirositoare și nestricate a facerilor de bine întemeiată”. Că pre acest fel de sălaș și mirele bucuros pleacă, și rămâne acoloa până când trece ziua și umbra pleacă. Spre prăznuire adevărată acestor taine, trebuie ca să-și rânduească omul vremea în toate zilele; iar de nu vom face nici unile din acestea, de ce folos vor fi nouă aceste sfinte vremi? Trebuiește pentru aceasta ca să ne facem și noi soți vremii și să ne nevoim spre prăznuirea intrării trupesti a Domnului nostru Iisus Hristos în Ierusalim, și spre ascultarea patimilor Sfinției Sale să ne gătim, ca să putem strigă și noi ca tâlharul: „adu-ți aminte, Doamne, când vei veni întru împărăția ta;” și cu moartea sa omorând moartea să ne dăruiească vieța cea dorită, amiu.

OBICEIURI DE PAȘTI

de S. FL. MARIAN

Cea mai mare, mai însemnată, mai sfântă și mai îmbucurătoare sărbătoare de peste an, după spusa Românilor de pretutindene, e *Sărbătoarea Paștilor*, *Paștile* sau *Invierea Domnului*, întâiu : pentru că în această zi „*Christos a 'nviat din morți cu moartea pre moarte călcând și celor din morminte vieață dăruindu-le*”, iară pre cei vii rescumpărându-i de sub jugul păcatului strămoșesc și împacându-i cu Dumnezeu ; și al doilea : pentru că ea cade totdeauna la începutul primăverii, anotimpul cel mai frumos și mai plăcut, când toate în natură învie.

Drept aceea Românii nu numai că așteaptă sărbătoarea aceasta, și mai ales după un post atât de îndelungat și de greu cum e *Postul mare* sau *Paresimile*, cu cel mai mare dor și bucurie, ci ei caută în același timp ca locuințele lor să fie cât se poate de bine grijite și curate și a se pregăti cu toate cele trebuincioase astfel că, sosind *sfintele Paști*, toate să se afle în cea mai bună rânduială.

Bărbații, cari până în *Joiă mare* din *Săptămâna pa-timilor*, lucrează de regulă la câmp, dacă e timp călduros, din ziua aceasta începând, înainte și până după Paști, nu se duc mai mult la câmp, ci rămân acasă, paite ca să curățească și să grijească pe lângă aceasta ; să măture curtea, să strângă toate gunoarele și să le

ardă sau să le pună grămadă într'un loc îndosit ca să putrezească ; să repareze gardurile, cari sunt stricate ; și să are în grădină ; și parte ca să stea muerilor întru ajutor ; să le aducă apă și să le taie lemne ; să junghie mieii și purceii de Paști și să aducă băuturile trebuincioase.

Femeile, tot din *Joia-mare*, sau cu vr'o câtevă zile și mai nainte de aceasta, încep a deretică și a îngrijă prin case, a unge și a văruî, a spălă toate albiturile și a svântă cele-l'alte haine, a roși și a împestră ouă, a coace pască precum și alte copturi ; în scurt zis : a se îngrijă și a se pregăti toate cele trebuincioase pentru ziua de Paști.

Fetele cele mari, precum și multe dintre nevestele cele mai tinere, încep acum c'o săptămână sau, după împfejurări, chiar și cu două mai înainte de Paști, a-și scoase câte o cămașă nouă cu pui și cu altițe, precum și alte haine, atât pentru dânsule cât și pentru părinții, frații și surorile lor, adică pentru bărbații și fii lor ; căci fiecare ține mult foarte la aceea ca să aibă pentru ziua de Paști, dacă nu se poate tocmai toate hainele, apoi, măcar una, măcar o cămeșă nouă nouă

P A S C A

Cea mai însemnată coptură, pe care o mănâncă atât Românii din *Bucovina* cât și cei din *Moldova* în decursul serbătorii Paștilor, este *pasca* pl. *pasci*, dim. *păscuță* pl. *păscuțe*

Origina acestei copturi, după cum ne spune o legendă din *Bucovina*, e următoarea :

„Zice că, călătorind odată Domnul nostru Is. Chr. cu apostolii săi prin mai multe sate și orașe spre a face

oamenilor bine, și ajungând într'un sat, se abătură la un gospodar ca să poposească puțin și apoi să plece mai departe.

„Gospodarul, un om de omenie și foarte prevenitor i-a primit și i-a ospătat cu ce a avut și cum a putut mai bine, iară la pornire le-a mai pus merinde și prin desagi.

„După aceasta, mulțămind Is. Chr. cu apostolii săl gospodarului pentru primire și luându-și rămas bun de la dânsul se porniră mai departe și mergând ei, cât timp vor fi mers, ajunseră într'o pădure.

„Mergând și prin pădurea aceea, l-au întrebat apostolii pre Is. Chr. : — „Când vor fi *Paștile*?”

— „Când veți găsi pâne de grâu în traistele voastre, atunci vor fi *Paștile*!” — răspunse Isus.

„Gospodarul, la care au poposit, le-a fost pus pâne de grâu în desagi. Deci căutând ei în desagi și aflând pânea au spus lui Iisus că au.

— „Bucurați-vă, căci acuma sunt *Paștile*!” — le răspunse atunci Isus.

„Și de atunci îndăținează și Creștinii a face *pască*”

După altă legendă, tot din *Bucovina*, *pasca* se face de aceea, pentru că Iisus Christos înainte de a fi prins și restignit pe cruce, zise învățăceilor sei, că până atunci au mâncat cu toții în decursul *Paștilor* copturi nedospite și nesărate, adecă *turte* sau *azime*, de acuma înainte însă vor mânca copturi dospite și sărate, cari se vor numi *pască*.

LEGENDA OUĂLELOR ROȘII

„Zice că pe când se află Domnul nostru Is. Chr. răstignit pe cruce și pe când neîmpăcații sei dușmani îl necăjiau și-l batjocoriau în tot chipul, *Maica Domnului*, ca maică, făcându-i-se milă de fiul seu, luă o coșarcă plină de ouă, se duse cu dânsa la jidovi și închinându-le-o îi rugă să înceteze a-l chinui și necăji mai mult.

„Răutăcioșii și neîndurații jidovi însă, în loc s'o asculte să li se facă și lor milă de Is. și să înceteze, începură a-l batjocori și mai tare. Iar când Is. ceru ca să-i dea apă de băut, ei îi deteră în batjocură oțet și urzici.

„Maica Domnului, văzând aceasta, puse coșarca cu ouăle lângă cruce și începui a plânge în hohot de se cutremură cămeșa pe dânsa.

„Stând coșarca lângă cruce și curgând din mâinile și picioarele lui Is. sângele șiroiu, în scurt timp o parte din ouăle câte se aflau într'însa se împrășcară și se împeștiară, iară o parte se umplură așa de tare de sânge că se făcură toate roșii, ca și când ar fi fost văpsite.

„Domnul nostru Is. Chr., văzând că ouăle s'au umplut de sânge își aruncă privirile sale cătră cei ce se aflau de față și le zise :

— „De acum înainte să faceți și voi *ouă roșii* și *împeștițate* întru aducere aminte de restignirea mea, după cum am făcut și eu astăzi !

„După ce a înviat Domnul nostru Is. Chr., Maica Domnului a fost cea dintâi care a făcut ouă roșii, *pască* și mergând plină de bucurie cu dânsela ca să-l vadă pre fiul său, fiecărui om, pre care îl întâlnea, îi zicea : „*Christos a înviat !*” și-i dăruia câte un *ou roșu* și câte o *păscuță*.

„Și de aunci încoace au început apoi oamenii a face *ouă roșii* și *împeștițate* de Paști.”

IN NOAPTEA INVIERII

Sf. Scriptură ne spune că după ce au scoborît Nicodim și cu Iosif din Arimathea pre Domnul nostru Is. Chr. de pe crucea pe care a fost restignit, și după ce l-au înmormântat, mai marii Iudeilor puseră așiși în aceeași zi ostași să-i vegheze mormântul, temându-se ca nu cumva, venind învățăceii săi peste noapte să-l fure și apoi să se laude c'a înviat.

Deci, precum au veghiat ostașii, puși de Iudei, pre Domnul nostru Is. Chr., când acesta a fost luat de pe cruce și înmormântat, tot așa este și acuma datină, dacă nu tocmai pretutindeni, în toate țările și satele locuite de Români, apoi de bună seamă că în cele mai multe părți, de a i se veghiă toată noaptea spre ziua de Inviere *aerul* sau *epitaful*, adecă icoana care reprezintă înmormântarea Domnului nostru Is. Chr. și care se scoate în Vinerea seacă din altar și se pune în mijlocul bisericii pe un postament anume făcut pentru aceste scop, unde stă apoi până Duminecă dimineața, adecă până la Inviere.

De oarece însă Invierea Domnului nostru Is. Chr. pică de regulă în luna lui Martie și Prier, când nopțile sunt încă destul de mari și timpul foarte schimbăcios și friguros, de aceea e pretutindene datină de a se face Sâmbătă seara un foc mare în apropierea bisericii, care arde toată noaptea până a doua zi după Inviere, și care servește celor ce stau și veghează, parte spre încălzire și parte spre luminare.

În multe părți însă, și mai ales la munte, unde casele sunt foarte depărtate unele de altele, este datină de a se face nu numai un singur foc, ci mai multe, și anume unele în nemijlocita apropiere a bisericii, iară altele prin sat pe dealuri sau pe lângă case.

La munte sau în acele părți, unde sunt păduri multe și prin urmare și lemne de întrecut, focurile acestea sunt foarte lesne de făcut și toată noaptea de întreținut. La

țară însă, unde pădurile sunt rari și prin urmare și lemne puține și încă și acelea cât se poate de scumpe este datină ca juratul sau unul dintre jurații satului, ori mai mulți feciori, să umble Sâmbătă după amiază pe la case, să ceară și să strângă câte un lemn, anume pentru facerea focului spre ziua de Paști, și abia după ce au strâns ei lemne de ajuns, le duc la biserică unde fac numai un singur foc, care durează asemenea până Duminică în ziua Învierii.

Partea cea mai mare de săteni dau din toată inima lemnele ce li se cer. Sunt însă o seamă de oameni așa de sgârșiți și de împietriți la inimă, că nu vreau să dea nimic.

Dar pentru aceasta sunt, atât în *Bucovina*, cât și în *Moldova*, și feciori de acei, cari puindu-i pe astfel de oameni la rebus nu se pot răbdă de a nu le veni mai pe urmă de hac, prin aceea că, nu mult după ce înserează bine, se duc și le fură porțile, porțițele sau proptelele dela gard și le pun pe foc, astfel că până dimineața nu se află decât cenușă dintr'însele.

În *Basarabia* este datină de a se face spre ziua de Paști un fel de grămezi sau movile de ogrinji, ciucleji sau ciocleji, beldii, strujeni, frunze și alte uscături mai mărunte și apoi a le aprinde.

Focul acesta ar fi să se întrețină toată noaptea, ceea ce se și face pe alocurea. De oarece însă nu se poate totdeauna privighiă, de aceea într'un târziu se stinge, spre a se aprinde iarăși pe la mânecate și a arde apoi până ce se săvârșește Învierea.

Această datină se observă foarte strict în *Basarabia*, unde mai fiecare casă are focul său așa că, de fumăria cea mare mai că nu se văd casele.

În acelaș timp, unii istorisesc fel de fel de întâmplări și povești sau legende, iară alții caută cu cea mai mare încordare și atențiune cât și cum se va deschide cerul sau în ce parte va arde vreo comoară, căci în această noapte, după credința Românilor de pretutindene cerul se deschide și o voce necunoscută întreabă pre cel ce

l-a văzut deschizându-se : ce dorește și voește. Și dacă respectivul cere atunci dela Dumnezeu iertarea păcatelor sau altceva, dorința i se împlinește. Iar dacă vede vreo comoară arzând, poate să meargă la dânsa să-și însemne locul, ca a doua zi s'o poată desgropă.

Mulți înși, tot spre acest scop, adică spre a vedea cum se deschide cerul și unde ard comori, fac focuri sau pălăi în seara spre Paști, pe lângă case sau prin alte locuri, din fân stricat sau din niște gunoaie, în cari pun usturoiu sau coji de usturoiu, unde stau toată noaptea și pândesc. Iar alții nu dorm, ci veghează toată noaptea, pentrucă așa au apucat din moși strămoși, și așa este bine.

Poveștile sau legendele ce le istorisesc cei ce stau și veghează lângă focul de lângă biserică, se referesc de regulă la prigonirea Domnului nostru Is. Chr. din partea Iudeilor, la patimile, moartea și învierea sa ; apoi la luna lui Martie și Prier și, în urmă, la arderea și desgroparea comorilor.

Unele dintr'aceste legende le-am reprodus în capitolul premergător despre *ouăle roșii*, iar celelalte, cari îmi mai sunt cunoscute, le reproduc în șirele următoare :

„Zice că chiar în noaptea cea dintâiu, după ce a fost Domnul nostru Is. Chr. înmormântat, străjerii, cari erau puși de Jidovi ca să-i păzească mormântul, porunciră unui bucătar ca să le facă de mâncare : pâine de grâu, ouă albe fierte, și zeamă de cocoș, dar cocoșul astfel să fiarbă, ca toată carnea să-i pice de pe ciolane.

„Fiind cele poruncite gata, se adunară toți străjerii la un loc într'o casă și se puseră fără grijă la masă ca să mănânce.

„N'apucară însă bine a se așeză la masă, și iată că deodată și pe neașteptate intră Caiafa înăuntru și le zice într'un ton restit :

— „Cum de nu stați voi să păziți mormântul, după cum vi s'a poruncit?... au doară niciunuia dintre voi nu i-a plesnit prin minte, că peste noapte poate să vie

cineva și să-l fure pre Is. și atunci învățăceii săi pot să se laude și să zică c'a înviat !

„Auzind străjerii cuvintele acestea, începură a râde cu dispreț și a zice :

— „Când va răsări din pânea aceasta grâu, când vor ieși din ouăle acestea pui, și când va învia cocoșul din strachină, atunci va învia și Isus.

„Însă n'apucară bine a vorbi cuvintele acestea, și deodată răsări grâu din pâne, ieșiră pui din ouă, iar bucățelele de carne se strânseră la un loc și înviè cocoșul.

„Și când ieși cocoșul din strachină începù a bate din aripi și a-i stropi cu zeamă.

„Și de atunci sunt toți Jidovii pestriți, de atunci au ei alunele pe față.”,

PĂGINI ALESE DIN SCRITORII ROMÂNI

BIBLIOTECĂ PERIODICĂ DE POPULARIZARE

84 Lei Abonamentul la o serie de 50 numere simple.

- No. 1. *Vasile Alecsandri*: O plimbare în munți.
 No. 2. *Ion Creangă*: Moș Nichifor Coșcarul.
 No. 3. *M. Eminescu*: Poezii.
 No. 4. *I. Bratescu Voinești*: Nuvele.
 No. 5. *I. L. Caragiale*: O făclie de Paște. — La Conac.
 No. 6. *V. Alecsandri*: Ostașii noștri.
 No. 7. *M. Eminescu*: Luceafărul — Călin.
 No. 8. *P. Ispirescu*: Ileana Simzeana.
 No. 9. *Vasile Alecsandri*: Dan Căpitan de plai. Gruț Sânger.
 No. 10—12. *P. Ispirescu*: Ștefan cel Mare.
 No. 13. *I. L. Caragiale*: Cănuța omă sucit. — Proces-Verbal.
 No. 14. *I. Creangă*: Moș Ion Răoată Ivan Turbincă.
 No. 15—16. *G. Coșbuc*, *St. Iosif*, *I. Ghica* ș. a. Tudor Vladimirescu.
 No. 17. *Ion Ghica*: Despre muncă.
 No. 18. *M. Eminescu*: Făt frumos din lacrimă.
 No. 19. *G. Coșbuc*: Dintr'ale neamului nostru.
 No. 20. *M. Sadoveanu*: Povestiri.
 No. 21. *Ion Ghica*: Scrisori către V. Alecsandri.
 No. 22—23. *Alecsandri*, *Bolintineanu*, ș. a. Iisus Mântuitorul.
 No. 24—25. *P. Ispirescu*: Istoria lui Mihai Viteazul.
 No. 26. *Anton Pann*: Istoria lui Arghir și a lui Anadarn.
 No. 27. *Petru Maior*: Extrase din operele sale.
 No. 28. *I. L. Caragiale*: Hanul lui Manjoală.
 No. 29—30. *M. Eminescu*: Sarmaul Dionis.
 No. 31. *Gr. Alecsandrescu*: Poezii (seria I-a).
 No. 32. *C. Negruzzi*: Alex, Lăpușneanu.
 No. 33. *Al. Vlahuța*: Nuvele.
 No. 34. *G. Coșbuc*: Poezii.
 No. 35. *Al. Odobescu*: Moșii. Răscoala Românilor sub Horia.
 No. 36. *I. L. Caragiale*: Schițe.
 No. 37. *D. Anghel*: Nuvele și Amintiri.
 No. 38. *M. Sadoveanu*: Nuvele și povestiri.
 No. 39. *N. Balcescu*: Din Istoria lui Mihai Viteazul.
 No. 40. *P. Cerna*: Poezii.
 No. 41. *Al. Vlahuța*: Nuvele.
 No. 42. *M. Eminescu*: Satire.
 No. 43. *C. Negruzzi*: Proză.
 No. 44. *Vasile Alecsandri*: Poezii populare.
 No. 45. *Al. Odobescu*: Mihnea Vodă cel rău.
 No. 46. *D. Bolintineanu*: Legende istorice.
 No. 47. *Ion Creangă*: Povestea lui Stan Păpușul.
 No. 48. *M. Eminescu*: Poezii populare.
 No. 49. *I. L. Caragiale*: Povestiri.
 No. 50. *Ion Ghica*: Egalitatea. — Școala acum 50 de ani.
 No. 51. *Al. Russo*: Cântarea României.
 No. 52. *Gr. Alecsandrescu*: Fabule.
 No. 53—54. *V. Alecsandri*: Istoria unui galben.
 No. 55. *P. Dulfu*: Din povestea lui Făt Frumos.
 No. 56. *Al. Donici*: Fabule.
 No. 57. *P. Ispirescu*: Povestiri.
 No. 58—59. Pagini de: *O. Goga*, *Coșbuc*, *Creangă*, *Pann*, etc.
 No. 60. *O. Goga*: Poezii.
 No. 61. *Ion Creangă*: Amintiri din copilărie, I.
 No. 62. *Th. D. Speranția*: Anecdote populare.
 No. 63. *Ion Creangă*: Amintiri din copilărie, II.
 No. 64. *C. Sandu-Aldea*: Povestiri.
 No. 65. *Ion Creangă*: Amintiri din copilărie, III.
 No. 66. *Anton Pann*: Udecata Strugurelui.
 No. 67. *S. Fl. Marian*: Legende Ciocarliei.
 No. 68. *C. Negruzzi*: Povestiri.
 No. 69. *Victor Vlad Delamarina*: Poezii.
 No. 70. *Vasile Alecsandri*: Pasteluri.
 No. 71. *M. Kogălniceanu*: Din Istoria Românilor.
 No. 72. *Al. Vlahuța*: Poezii.
 No. 73. *I. L. Caragiale*: Noaptea Inverii.
 No. 74. *P. Ispirescu*: Înșir'ite Mărgăritari.
 No. 75. *Dinicu Golescu*: Însemnări din călătorie.
 No. 76. *S. Fl. Marian*: Legende Rândunice.
 No. 77. *D. Anghel*: Nuvele.
 No. 78. *I. Heliade Rădulescu*: Poezii.
 No. 79. *C. Negruzzi*: Povestiri.
 No. 80. *Poezii Vacarești*: Poezii.
 No. 81—82. *Ion Creangă*: Harap alb.
 No. 83. *P. Dulfu*: Din isprăvile lui Păcală.
 No. 84. *P. Ispirescu*: Povestiri.
 No. 85. *Al. Macedonski*: Năluci din vechime.
 No. 86. *G. Rotică*: Poezii.
 No. 87. *C. Sandu-Aldea*: Nuvele.
 No. 88. *N. Gane*: Nuvele.
 No. 89. *Ion Popovici-Bănățeanu*: Din viața meseriașilor ardeleni.
 No. 90—91. *Ion Creangă*: Dănilă Prepeleac.
 No. 92—93. *V. Alecsandri*: Drădri.
 No. 94—95. *Al. Odobescu*: Doamna Chiajna.
 No. 96—97. *M. Eminescu*: Proză.
 No. 98—99. *P. Ispirescu*: Povestiri.
 No. 100—102. *Români din patru unghituri* (număr festiv).

Comenzile se fac la „Cartea Românească” Bul. Academiei 3, București.

Pagini alese din scriitorii Români

— Bibliotecă periodică de popularizare —

84 Lei Abnamentul la o serie de 50 numere.

-
- No. 103—104. ANTON PANN: *O sezătoare la țară I.*
No. 105—106. I. POPOVICI-BANAȚEANU: *Din viața meseriașilor bănățeni.*
No. 107—108. ANTON PANN: *O sezătoare la țară II.*
No. 109—110. B. P. HASDEU: *Ion Vodă cel Cumplit.*
No. 111—112. ANTON PANN: *O sezătoare la țară III.*
No. 113—114. ANTON PANN: *Cântece de stea.*
No. 115—116. ION CREANGĂ: *Soacra cu trei nurori.*
No. 117—118. N. IORGA: *Neamul românesc din Ardeal.*
No. 119—120. JEAN BART (EUG. P. BOTEZ): *Proză.*
No. 121—122. ALEX. MACEDONSKI: *Poezii.*
No. 123—124. ION SLAVICI: *Nuvele.*
No. 125—126. I. L. CARAGIALE: *Kir Ianulea.*
No. 127—128. MARIA CUNȚAN: *Poezii.*
No. 129—130. ION SLAVICI: *Badulea Taichil.*
No. 131. ION ADAM: *Taclale Tărănești.*
No. 132. ANTON PANN: *Nastrătin-Hogea.*
No. 133. Z. ARBORE: *În temnițele rusești.*
No. 134. GR. ALEXANDRESCU: *Fabule și satire.*
No. 135. V. ALECSANDRI: *Buchetiera din Florența.*
No. 136. AL. ODOBESCU: *Basmul Bisocanului.*
No. 137. G. COȘBUC: *Cântece eroice.*
No. 138. IACOB NEGRUZZI: *Un drum la Cahul.*
No. 139. VICTOR CRĂȘESCU: *Din viața pescarilor Dobrojeni.*
No. 140. CILIBI MOISE: *Cuvinte înțelepte.*
No. 141. EMIL GARLEANU: *Suflet de femeie.*
No. 142. P. DULFU: *Grăia lui Novac.*
No. 143. I. L. CARAGIALE: *Abu-Hassan.*
No. 144. G. RANETTI: *Poezii.*
No. 145. GR. ALEXANDRESCU: *Memorial de călătorie*
No. 146. *Colinde și povești de Crăciun.*
No. 147. C. SANJU: *ALDEA Nuvele.*
No. 148. P. ISPIRESCU: *Despre pomul Crăc'unului.*
No. 149. D. D. PATRAȘCANU: *Decorafția lui Vartolomei.*
No. 150. C. NEGRUZZI: *Din păcatele tinerețelor.*
-

Biblioteca agricolă populară

80 Lei Abonamentul la o serie de 25 numere.

-
- No. 1. *Pământul și cunoașterea lui.* Ion Gh. Botez.
No. 2. *Plantați pomi roditori.* D. I. Ștefănescu.
No. 3. *Semănați Lucernă.* A. D. Carabella.
No. 4. *Omizele care atacă frunzișul pomilor roditori.* W. K. Knechtel.
No. 5. *Calul. Viața și îngrijirea lui* Dr. P. Popescu-Daia.
No. 6. *Oul (sămânța)* N. Roșianu.
No. 7. *Ce este viața de vie* I. C. Teodorescu.
No. 8. *Cultivați Legumele.* D. I. Ștefănescu.
No. 9. *Cum se cultivă lăptășii.* A. D. Carabella.
No. 10. *Cum se înmulțesc pomii roditori.* D. I. Ștefănescu.
No. 11. *Ingrășăți pământul.* Ion. Gh. Botez.
No. 12. *Albinele. Un izvor de bogăție.* D. I. Stamatelache.
No. 13. *Mana și făinarea viilor* W. K. Knechtel.
No. 14. *Calul. Rasele și înbunătățirea lor.* Dr. P. Popescu-Daia.
No. 15. *Soarecii de câmp.* A. D. Carabella.
No. 16. *Cum se cresc viermii de mătase.* N. Roșianu.
No. 17. *Pământuri bune de vii.* I. C. Teodorescu.
No. 18. *Cum trebuie să ne cultivăm porumbul.* Dr. D. I. Andronescu.
No. 19. *Cum instalăm o grădină de legume.* D. I. Ștefănescu.

Lei 4 Exemplarul. Se comandă la „CARTEA ROMANEASCA“ S. An
București, Bulevardul Academiei, 3 trimetând costul prin mandat poștal